

De marktwaarde van vis in de mijn staat meer dan ooit in verhouding tot zijn kwaliteit terwijl de verbruiker bij de aankoop konsekwent deze kwaliteit onderscheidt in eetbaar of niet.

De bederfelijkheid van dit produkt is een dagelijkse ervaring die aanleiding moet geven tot bijzondere zorgen door al diegenen die betrokken zijn in produktie en behandeling met op de eerste plaats de visser die de « eer geniet » het eerst de vis te manipuleren in zijn nagenoeg natuurlijke toestand voor zover reeds geen beschadiging tengevolge der aangewende visserij-techniek, optrad. De daaropvolgende behandelingen worden uitgevoerd op een produkt dat reeds opgenomen is in de beschermende koude-keten en niet meer dezelfde gevoeligheid aan de dag legt.

Vis is een zeer kwetsbaar produkt waaraan eens ontstane schade niet meer kan worden hersteld zoals zeer ten onrechte, dikwijls wordt gemeend. Bijgevolg moet het gemanipuleerd worden door bevoegde technici, vertrouwd met oorzaken van vermindering en bederf.

In weinige gevallen heeft de manipulatie door de mens meer rechtstreekse weerslag dan bij vis waar de handelswaarde onmiddellijk beïnvloed is.

Deze eigenschap manifesteert zich nog duidelijker in een land waar de huisvrouw zich gewoonlijk persoonlijk vis aanschaft met een uitdrukkelijke voorkeur voor vis-op-zijn-geheel.

INNERLIJKE OORZAKEN

Buiten de behandeling door de mens die toch steeds de gewichtigste interventie zal zijn, wordt de kwaliteit en daarmee de marktwaarde voor de vis onderworpen aan talrijke oorzaken.

Bederf en vermindering zijn de meest manifeste factoren die de onmiddellijke waarde van het produkt bepalen terwijl de vermindering dan nog aan basis kan liggen van bederf.

Zoals ze voorkomt in haar natuurlijk midden en in normale lichamelijke toestand is vis steriel en heeft ze eveneens de eigenschap geen overbrenger te zijn van ziekten.

Het glibberige slijm nochtans dat de vis omvat samen met slijm en lichaamsvocht rond kieuwen en lichaamsopeningen bevat daarentegen een zeer aanzienlijk potentieel aan micro-organismen en eventuele parasieten, die wanneer de geschikte omstandigheden aanwezig zijn, met bekwaame spoed het ontardingsproces aanvangen. Onder deze omstandigheden bevinden zich de belangrijkste factoren: temperatuur en lichaamsconditie.

De lichamelijke toestand van de vis-in-het-water is afhankelijk van verscheidene elementen zoals de ouderdom, geslacht, watertemperatuur, paaitijd, enz. en wordt door de mens vastgesteld bij het bereiden en het eten. Hij is merkbaar onder de vorm van mindere vleesdichtheid, aanwezigheid van vetten, waterzucht en groter of kleiner vochtgehalte. Deze toestand kan aan de basis liggen van vroeg-

tijdig bederf of mindere kwaliteit van grote hoeveelheden en zelfs totale vangsten. Het is een uitstekende grond voor ontarding wanneer de mens niet met de nodige kennis optreedt.

Enzymen zijn zoals bij alle levende wezens, ook inherent aan vis waar ze eveneens het sterkst vertegenwoordigd zijn in het spijsverteringsstelsel waar ze de rol van katalysator vervullen. Ze hebben de in ons geval zeer nadelige eigenschap ook nadat de dood is ingetreden hun vernietigende taak voort te zetten en dan niet alleen meer in hun oorspronkelijke verblijfplaats. Zij breken dan in samenwerking met de elders gelokaliseerde enzymen, 't totale lichaam af.

Niet zelden doet zich het geval voor dat na schending van het visvlees door verbrijzeling of verplettering het afbraakproces plaatselijk aanvangt terwijl de vis nog in leven is. Dit heeft nochtans gezien de geringe weerstand van de vis, snel de dood als gevolg.

Dergelijke gevallen worden het best opgemerkt in de tropen waar de water- en atmosfeertemperatuur een stimulans zijn voor afbraak of ontarding.

Bij verschillende vissoorten doch over het algemeen bij olie-achtigen

spies- en aalgeertechniek in de oudheid, techniek trouwens nog zeer in zang in Afrika, tot de otter-trawl van heden, talloze wijzigingen en zijn uiteindelijk totaal gericht op produktiviteit met verwaarlozing zelfs van de kwaliteit van een gedeelte van de vangst.

In de evolutie van de netten en materialen komen veel perioden voor waarin meer de aandacht uitging, waarschijnlijk door gebrek aan ijs, naar de kwaliteit van de consumptievis.

Snurrevaad- en beugvisserij, nu nog in gebruik, laten toe kwaliteitsprodukten aan wal te brengen. Rondom 1900 is de banvisserij het aangewezen middel voor het landen van de beste vis.

De boomkor nochtans, gesleept door het zeilvaartuig, verschiint en brengt reeds een grondige wijziging in de behandeling van de vis, eerst tengevolge van het gebruikte materiaal, vervolgens door de hoeveelheid die niet veel tijd overlaat voor zorgvuldige berging. De techniek van de boomkorvisserij heeft echter nog niet danig veel nadelige invloed op de gaafheid van de vangst.

De trawler door stoomkracht voortbewogen, even later gevolgd door de dieselmotor, en de verschijning van het ijs, eerst aange-

immers mee aan imperatieven van economische aard, van akkommodatie en veiligheid van de benaming.

Van de zeil- naar de stoomtreiler, het vissersvaartuig met dieselvoortbeweging allen met blootgesteld dek vissend langs beide zijden betekent het een voorname overgang naar de trawler met één viszijde in de vijftigerjaren. De andere zijde wordt aangewend voor verblijven en werkplaatsen.

Van recentere verschijning zijn de hekreilen-fabriekschepen met als uitloper de kleinere hekreiler die de mogelijkheid tot betere en veiligere werkvoorwaarden voor de bemanning samen met een economische uitbating moet mogelijk maken. De praktijk zal nochtans de handelbaarheid van dit vaartuig op de visgrond moeten aantonen samen met een rationele aanwending van de scheepslui.

Het sleepnet blijft onder het produktiefste middel en ook aan dit onderdeel blijven andere factoren ondergeschikt.

Trouwens een gedeelte van de vangst dat niet steeds altijd even belangrijk is, blijft blootgesteld aan waardevermindering en zal wel steeds aan de controle van de mens ontsnappen. Inderdaad door de aard van het net kan niet ingegrepen worden om de gaafheid van de vangst te verbeteren of om de schade die tenslotte toch eigen blijft aan het sleepnet, te beperken, althans schade ontstaan tijdens het vissen.

REMMENDE MIDDELEN

Koude is de faktor die verdere ontwikkeling van ontstane schade kan remmen samen met hygiënische behandeling. Vis gekwetst of intakt, onderworpen aan een temperatuur van 0 graden Celsius onderdaagt, behoudens kleur en smaak, geen merkbare verandering en bewaart geruime tijd zonder dat zijn marktwaarde er gevoelig onder lijdt. Lagere temperaturen vertragen het ontbindingsproces in verhouding en laten bijgevolg een langere bewaring toe.

Met de stijging van de temperatuur versnelt ook de afbraak.

Het koude klimaat en de koude wateren zijn in dit opzicht voor de visserijindustrie van die streken, bondgenoten, welke waarde men niet genoeg naar waarde kan schatten. Nochtans de koude herstelt de schade niet. Deze blijft bestaan maar zal als de gepaste temperatuur aanwezig is, de vernietiging aanvangen.

In warme streken is men aan de hand van demonstraties verbaasd over het verloop van een afbraakproces op de elementen waarvan de ene gekwetst of gekneusd is en de andere intakt. Na weinige uren is het duidelijk dat één enkele nog eetbaar is. De hygiëne en de wijze waarop het produkt wordt schoongemaakt is natuurlijk van overwegend belang.

Indien dit bederf of deze vernietiging gebeuren onder invloeden van buiten uit dan moet nochtans niet uit het oog verloren worden dat de fysieke toestand van de vis eveneens aanleiding kan geven

Kor, kuil en kwaliteit

en bodemvis, wordt de aanwezigheid opgemerkt van ingewandparasieten of wormen.

Vanzelfsprekend en onafgezien het feit dat de conservatie van vette vis op zichzelf reeds moeilijker is dan de bewaring van magere soorten, zijn deze elementen blootgesteld aan snel bederf indien ze niet met de nodige hygiënische zorg behandeld worden. Immers onmiddellijk na het intreden van de dood vallen deze wormen het spierweefsel aan en dat betekent de waardeloosheid van het eetbare produkt.

Als deze oorzaken aan de grond liggen van bederf doch enkel in latente toestand aanwezig zijn, manifesteren ze zich zoals gezegd, na het aanbrengen van bepaalde omstandigheden. De voornaamste faktor daartoe is ongetwijfeld deze waarmede de vis voor het eerst kennis maakt met de vangstuigen, haar verblijf daarbinnen en de manipulaties die ze vervolgens ondergaat.

Vis is zwak van natuur, verdraagt geen hardhandige behandeling en wreekt zich eventueel op ongenadige wijze lang na zijn dood.

UITERLIJKE OORZAKEN

Uiterraart oefent de vangwijze de eerste en bijzonderste invloed uit op een latere waarde van te verhandelen vis.

De vangstmethoden ondergingen in de loop der tijden vanaf de

bracht uit het noorden per cargo en vervolgens ter plaatse gefabriceerd, geven de mogelijkheid tot grotere produktie. Een onoordeelkundige aanwending van het moderne materiaal beïnvloedt zeer de hoedanigheid van de vangst. Bijzonderlijk sleepduur en snelheid richten schade aan door verplettering, kneuzing en vermindering van de vis. Dit gaat gepaard met de eerste alarmkreten van diegenen die in het sleepnet de vernietiging zien van het visbroed, standpunt dat tenslotte niet zo erg zou gegrond blijken.

Sisal, manilla en katoen waaruit de netten gebreid en samengesteld zijn, zijn niet van aard een beschermende functie uit te oefenen voor de vangst. De uitvinding van de synthetische vezel en de toepassing ervan in de nettenkonfektie hebben een gunstige invloed op de vangst, die dank zij de grote rekbaarheid en veerkracht van het garen minder onderworpen is aan drukking in de kuil. Alzo is een gelukkige compensatie ontstaan.

De nadelige weerslag van het ophieuwen van het net is in vergelijking met de nadelen van het eerste contact van de vis met het net, is eerder van gering belang, zolang deze onder water vertoeft.

Nochtans hebben deze nadelen geen invloed op de evolutie van de vangstechniek.

DOMINERENDE FACTOREN

Deze ontwikkeling beantwoordt

(Zie vervolg bl. 12)

Ook in maart 1964 minder hoge opbrengst in Oostendse Vismijn

Niettegenstaande maart voor de visserij in het algemeen en voor de middenslagvisserij in het bijzonder, nogal gunstig is geweest, stonden we op het einde van deze maand toch met een gevoelige minder-opbrengst dan vorig jaar.

Dit heeft zijn reden gevonden in de veel kleinere tongenaanvoer, die zoals men weet ook in maart 1963 uitzonderlijk groot was. Ten opzichte van 1963 was het dus minder goed. Wanneer we echter een jaartje verder teruggaan dan zien we dat in maart 1964 het nog beter hebben gedaan. De eerste maanden van 1963 kunnen inderdaad voor de middenslagvisserij moeilijk als maatstaf worden genomen, daarvoor waren de vangsten te uitzonderlijk. De totale opbrengst voor de maand maart bedroeg dit jaar 42.461.341 F, vorig jaar werd in dezelfde maand 58.916.818 F opgebracht.

Er werd voor 6.240 F haring verkocht op de Oostendse markt in maart 1964, vorig jaar kregen we geen haring meer in deze maand.

De sprotaanvoer was kleiner dan verleden jaar en werd ook goedkoper verkocht. De opbrengst daalde dan ook van 182.325 F naar 33.716 F. Na de maanden van overvloedige aanvoer die we in januari en februari hadden, lijkt 'n opbrengst van 33.716 F wel bijzonder klein. De kustvisserij is bepaald in geen goede doen geweest deze maand. Inderdaad, ook de garnaalaanvoer was kleiner en bracht minder op. De weersomstandigheden zijn niet bijzonder gunstig geweest terwijl ook de vangsten wel iets kleiner waren dan de vorige maanden. De opbrengst verminderde van 102.349 naar 72.000 F. Het blijft echter altijd zeer moeilijk een oordeel te geven over de garnaalaanvoer omdat er slechts een gedeelte officieel wordt verkocht.

De deelvis op naam, t.t.z. de halve en hele manden vis welke door de reders aan lossers, rapers en wegers worden gegeven als deelvis en welke in de officiële markt worden verkocht, bracht dit jaar in maart 143.870 F op. Vorig jaar was dit 196.835 F. Beide bedragen zijn niet te versmaden.

«Last but not least» de opbrengst van de visverkoop. Deze bedroeg dit jaar 42.175.166 F en verleden jaar 58.465.658 F. Een vermindering dus van nagenoeg 16 miljoen F die bijna allemaal op de tongenrekening mag geschreven worden. Al was er dan een min-opbrengst van 16 miljoen, toch was het voor de middenslagvisserij een

goede maand. De Kanaalvangst waren bijzonder renderend. Voor de IJslander was het iets minder goed maar de Noordzeeschepen brachten het er goed af. Alleen de kleinere Westschepen moesten het met een minimum stellen. Voor deze schepen is de winter 1964 niet zeer gunstig geweest. Veel slecht weer en weinig te vangen. Een slechte maand is daarom nog geen slecht jaar en misschien gaan nu betere tijden aanbreken voor die categorie.

MIN 30 MILJOEN NA 3 MAANDEN

Na het eerste kwartaal in 1964 hebben we ten opzichte van 1963 een achterstand opgelopen van nagenoeg 30 miljoen F. Dit komt dus neer op een gemiddelde van 10 miljoen per maand. Alles in acht genomen is nog niet zo veel. Vergeten we niet dat de aanvoer van tong en van IJslandse vis veel kleiner was. Daarentegen kregen we meer kabeljauw van de Noordzee en meer Kanaalvarianten. Dit woog in prijs echter niet op tegen de grotere tongenvangsten van verleden jaar.

De totale aanvoer verminderde van 149.329.557 F naar 119.094.228 F. Wanneer we ook hier teruggaan naar het eerste kwartaal van 1962 dan zien we dat we in 1964 toch nog een voorsprong hebben van bijna 13 miljoen. Inderdaad, na 3 maanden in 1962 stonden we met 106.533.843 F. We staan er dus nog altijd beter voor dit jaar.

De opbrengst van de haringopbrengst steeg van 61.300 F naar 536.028 F. Deze haring werd praktisch uitsluitend door de kustvisserij aangevoerd. De middenslag-schepen hebben dit jaar trouwens geen haringvisserij meer bedreven.

De sprotopbrengst is natuurlijk heel wat hoger geweest. We staan einde maart met een bedrag van 3.990.186 F tegenover slechts 711.363 F in 1963. Voor de kleine visserij is het alleszins een renderende winter geweest, dit dank zij grot sprotvangsten en ook dank zij het bestaan van een opvangregeling.

Er werd niet alleen meer sprout aangevoerd, ook de garnaalaanvoer was omvangrijker. Zodanig zelf dat de opbrengst ervan steeg van 73.809 F in 1963 naar 322.618 F. De garnaalprijs was in deze eerste maanden niet zo heel duur, dit in tegenstelling met voorgaande jaren, toen garnaal voor de gewone man niet te kopen was. Meer dan

BIJ HET NATIONAAL VERBOND VAN VISVENTERS

Zaterdag 9 mei herdenkt de jongste en dynamische beroepsorganisatie uit de visnijverheid, het Nationaal Verbond van Visventers zijn 10-jarig bestaan. Deze belangrijke beroepsorganisatie, die wettelijk, doorheen zijn leden, 50 à 60.000 klanten bereikt, heeft door zijn direkt contact met de gebruiker in de laatste jaren enorm bijgedragen tot verhoging van het visverbruik in ons land. Buitendien zijn haar leden, die meerdere dagen per week, met hun modern ingerichte winkelwagens, alle dorpen en steden van ons land doorkruisen een bestendige propagandavoor de kust en Oostende.

Ter gelegenheid van deze herdenking zal, na ontvangst van het bestuur door dhr burgemeester, een academische zitting doorgaan in de konferentiezaal van het stadhuis waar een vlag aan het verbond zal overhandigd worden.

Als besluit zal een gezamenlijke optocht met de winkelwagens doorheen de stad gehouden worden.

70 F per kg is voor garnaal deze winter zelden betaald geweest. De verkoop van de deelvis op naam vertegenwoordigt nog altijd een zeer respectievelijk bedrag. Zij het dan dat dit bedrag lager ligt dan vorig jaar. Dit zal dan waarschijnlijk wel zijn reden vinden in het feit dat de gullen dit jaar goedkoper werden verkocht. Het is vooral deze vissoort welke als deelvis wordt gegeven. In totaal staan we echter nog met 408.925 F tegen 481.145 F vorig jaar.

De hoofdbrok is nog altijd vis. De verkoop hiervan bracht de som op van 113.836.471 F tegenover 148.001.940 F vorig jaar. Een vermindering dus van nagenoeg 35 miljoen, een aardig bedrag dat heel waarschijnlijk niet meer zal kunnen goedgeemaakt worden tijdens de nog komende 9 maanden. Alles bijeen blijft het echter nog zeer goed want in 1962 hadden we einde maart slechts 105.364.505 F bereikt en in 1961 stonden we na 3 maanden met slechts 102.716.752 F. Er is dus nog steeds een merkbare verbetering waar te nemen. Hierna trouwens een tabel met de cijfers over de laatste jaren:

BERICHT VAN DE REDERSCENTRALE

Naar aanleiding van een bericht ontvangen vanwege de officiële instanties, delen wij U hierbij mede, dat een Deense firma één of meerdere vissersvaartuigen wenst te kopen in okkasie.

Het betreft vaartuigen van minimum 25 Netto-ton, in goede staat en uitgerust met de nodige machines en apparaten voor het beoefenen van de zeevisserij.

De prijs is te bedingen en konstante betaling wordt verzekerd.

Eventueel geïnteresseerden worden vriendelijk verzocht zich te wenden tot het Sekretariaat van de Rederscentrale V.Z.W.O., Hendrik Baelskaai 25, te Oostende. (Tel.: 059/778.01).

Rederscentrale V.Z.W.O.

Uitbating hijskraantjes

Voor de openbare aanbesteding voor het uitbaten van hijskraantjes, dienende tot het lossen van de vis werden drie inzendingen ontvangen met volgende prijzen.

Rederscentrale 8.000 F. Daniel 't Jaecx 19.500 F. Mevrouw Lemaire 21.200 F. Volgende minimum tarieven zullen toegepast worden: 1 tot 30 bennen 100 F, 31 tot 50 bennen 150 F, 51 tot 80 bennen 200 F, 81 tot 200 bennen 250 F. Deze cijfers komen overeen met de tarieven die te Oostende van kracht zijn. Voor het lossen van sprout en haring wordt volgende verminderd tarief toegepast: 20 F per ton in plaats van 30 F. Voor het lossen van vis betekenen de nieuwe prijzen een merkelijke vermindering. Vroeger werd 0,70 F gevraagd op de bruto verkoop van het vaartuig. Met het in voege treden van het nieuwe tarief speelt de bruto verkoop van een vaartuig geen rol meer, alleen het aantal te lossen bennen wordt aangerekend. — N

KOR KUIL en KWALITEIT

(Vervolg van blz. 10)

tot het ontstaan van mindere kwaliteit. Deze toestand staat trouwens dikwijls in nauw oorzakelijk verband met het later eventuele afbraakproces.

Nochtans vanaf de kennismaking met de atmosfeer tot de markt en de gebruiker maakt de vis manipulaties door nog maar eerst voorgoed de handelswaarde van een groot gedeelte van de aanvoer in gevaar te kunnen brengen.

En hier ligt de mogelijkheid van ingrijpen in tegenstelling met de schade eventueel berokkend in het net, wel in het bereik van de mens.

Een bewuste manipulatie van de vangst heeft een rechtstreekse weerslag op de voedings- en marktwaarde van het produkt en kan bijdragen tot de rationalisatie van het bedrijf want daar schuilt tenslotte op langere termijn, een verliespost.

INGHELBRECHT A.

	1961	1962	1963	1964
Vis	102.716.752	105.364.505	148.001.940	113.836.471
Deelvis op naam	202.935	165.250	481.145	408.925
Garnaal	246.461	401.979	73.809	322.618
Sprot	433.630	53.502	711.363	3.990.186
Haring (ijle)	152.580	548.607	61.300	536.028
Totaal	103.752.358	106.533.843	149.329.557	119.094.228